

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΟΜΗΜΕΝΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΑΣ, ΠΟΥ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΥΝ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΣΙΤΙΣΗΣ Η ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΣΗΣ (ΔΥΣΦΑΓΙΑ).

Περιγραφή Προγράμματος

Με τον όρο σίτιση εννοούμε τις δυο κύριες λειτουργίες που έχουν να κάνουν με αυτή την εξειδικευμένη διαδικασία: 1) η λειτουργία κατεύθυνσης του φαγητού, υγρού ή σάλιου από το στόμα στο στομάχι, προστατεύοντας παράλληλα την αναπνευστική οδό και 2) η λειτουργία παροχής αρκετών και κατάλληλων ειδών υγρών και φαγητών για διατήρηση της υγείας και ανάπτυξης του παιδιού.

Δυσφαγία- η διαταραχή αυτή εμπλέκει μίαν «ομπρέλα» δυσκολιών ή συμπτωμάτων τα οποία μπορούν να αναφέρονται στη δυσκολία που εμφανίζεται σε κάθε στάδιο της φυσικής διαδικασίας από την αποδοχή τροφής και υγρών στο στόμα έως την είσοδό τους στο γαστρεντερικό σύστημα, η οποία μπορεί να εμφανιστεί σε οποιοδήποτε στάδιο της κατάποσης. Αν και υπάρχουν διαφορές ανάμεσα στις σχέσεις μεταξύ των ανατομικών στοιχείων, της φυσιολογίας του μηχανισμού κατάποσης σε σχέση με την ηλικία, τυπικά ορίζονται τρία στάδια/φάσεις κατάποσης:

1. Στοματική Φάση: η μετακίνηση ή προώθηση του βλωμού προς τα πίσω μέσω της στοματικής κοιλότητας
2. Φαρυγγική Φάση: η έναρξη της κατάποσης με τη μετακίνηση του βλωμού στο φάρυγγα,
3. Οισοφαγική φάση: η μετακίνηση του βλωμού μέσω του τραχήλου στη θωρακική μοίρα του οισοφάγου και από εκεί στο στομάχι, μέσω περισταλτικών κινήσεων.

- ✓ Οι Λογοθεραπευτές παίζουν κεντρικό ρόλο στην αξιολόγηση, διάγνωση και τη θεραπεία βρεφών και παιδιών με διαταραχές σίτισης και κατάποσης.
- ✓ Ο ρόλος τους στη δυσφαγία είναι καθοριστικός, αφού περιλαμβάνει την παροχή κλινικών/εκπαιδευτικών υπηρεσιών (διάγνωση, αξιολόγηση, σχεδιασμό και επεξεργασία), την πρόληψη, την εκπαίδευση, την οργάνωση και την έρευνα.

Στόχος Προγράμματος /Αναμενόμενο όφελος:

Το πρόγραμμα θα στοχεύσει στην αντιμετώπιση τυχών προβλημάτων κατάποσης μέσω της επιλεγμένης, μετά από καθημερινή αξιολόγηση, σύστασης των τροφών και υγρών, τον εξοπλισμό και τις αναγκαίες τεχνικές για τη βελτίωση της κατάποσης και ασφαλούς σίτισης του παιδιού.

Πιο συγκεκριμένα, οι λογοπαθολόγοι/λογοθεραπευτές είναι υπεύθυνοι για:

- ✓ την παροχή πληροφοριών και πρόληψης προβληματικών συμπεριφορών σίτισης στα παιδιά του σχολείου μας
- ✓ την εκπαίδευση άλλων επαγγελματιών σχετικά με τις ανάγκες των παιδιών με δυσφαγία και το ρόλο τους στη διάγνωση και τη διαχείριση της παιδικής δυσφαγίας
- ✓ τη διεξαγωγή αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένων των κλινικών, και τον εντοπισμό φυσιολογικής και μη φυσιολογικής ανατομίας και φυσιολογίας στην κατάποση, τον εντοπισμό πιθανών ή δυνητικών διαταραχών της ανώτερης αναπνευστικής οδού
- ✓ συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων σχετικά με την καταλληλότητα της αξιολόγησης, με τη σοβαρότητα και τη φύση της διαταραχής, την ερμηνεία των δεδομένων και την εφαρμογή των αποτελεσμάτων που λαμβάνονται από εργαστηριακές εκτιμήσεις για την τελική διαμόρφωση προγραμμάτων θεραπειάς, για την ασφαλή και επαρκή πρόσληψη τροφής από το στόμα

- ✓ άντληση πληροφοριών σχετικά με τη λειτουργία της κατάποσης από τα αποτελέσματα των διαδικασιών που εκτελούνται από διάφορες ιατρικές ειδικότητες
- ✓ διάγνωση παιδιατρικής δυσφαγίας
- ✓ παραπέμπουν τον ασθενή σε άλλους επαγγελματίες, όπως απαιτείται για να αποκλειστούν άλλες συνθήκες, να καθοριστεί η αιτιολογία, και να διευκολύνουν την πρόσβαση των ασθενών σε ολοκληρωμένες υπηρεσίες
- ✓ αποδοχή ιδιαίτερων πολιτισμικών στοιχείων καθότι σχετίζονται με τις επιλογές των τροφίμων, την αντίληψη της δυσκολίας, και τις πεποιθήσεις σχετικά με την παρέμβαση (Davis-McFarland, 2008)
- ✓ ανάπτυξη σχεδίων θεραπείας που ενσωματώνονται στις διατροφικές προτιμήσεις της οικογένειας, παρέχοντας θεραπεία, τεκμηρίωση της προόδου, και προσδιορισμό των κατάλληλων κριτηρίων αποθεραπείας
- ✓ παρέχουν σχετικές υπηρεσίες όταν κρίνεται απαραίτητο για την καθημερινή διαχείριση και θεραπεία στην τάξη/ ομάδα/ κοινωνική περίσταση
- ✓ συμβουλευτική παιδιών και των οικογενειών τους και η παροχή εκπαίδευσης για την πρόληψη περαιτέρω επιπλοκών που σχετίζονται με τη δυσφαγία
- ✓ υπηρετούν ως αναπόσπαστο μέλος μιας διεπιστημονικής ομάδας δυσφαγίας
- ✓ την παροχή ποιοτικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων
- ✓ την παροχή συμβουλών και τη συνεργασία με άλλους επαγγελματίες και μέλη της οικογένειας για να διευκολυνθεί η ανάπτυξη του θεραπευτικού προγράμματος, ενώ παρέχουν εποπτεία και αξιολόγηση ανάλογα με την περίπτωση

Επίσης, οι Λογοθεραπευτές εμπλέκονται στα προγράμματα σίτισης παιδιών που παρουσιάζουν ΔΑΦ που είναι ιδιαίτερα απαιτητικό, γι' αυτό απαραίτητη προϋπόθεση για να ξεκινήσει ένα τέτοιο πρόγραμμα είναι να υπάρχει σχέση εμπιστοσύνης ανάμεσα στο θεραπευτή και το παιδί.

Κύριος στόχος δίνει έμφαση στην ομαλή διεξαγωγή του προγράμματος σίτισης μαζί με τον Λογοθεραπευτή έτσι ώστε η αναφερόμενη διαδικασία να γίνεται όσο το δυνατόν πιο ευχάριστη για το παιδί.

Αξίζει να σημειωθεί, πως αν οι δυσκολίες που παρουσιάζει το παιδί οφείλονται σε αισθητηριακά ερεθίσματα ή και σε δυσκολίες μάσησης, ο θεραπευτής θα προετοιμάσει το παιδί με συγκεκριμένες ασκήσεις, πριν την είσοδο της νέας τροφής στη στοματική κοιλότητα.